

Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi

BİRİNCİ SEKSIYA

**MƏMMƏD MƏMMƏDOV (MAMMAD MAMMADOV) AZƏRBAYCANA QARŞI
məhkəmə işi**

(Ərizə № 38073/06)

QƏRAR

Strasburq

11 oktyabr 2011-ci il

Bu qərar Konvensiyanın 44-cü maddəsinin 2-ci bəndində göstərilən hallarda qəti qərara çevriləcəkdir. O, redaktə xarakterli dəyişikliklərə məruz qala bilər.

Məmməd Məmmədov Azərbaycan qarşı məhkəmə işində,

Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi (Birinci Seksiya),

hakimlər:

Nina Vayiç (*Nina Vajić*), *sədr*,

Anatoli Kovler (*Anatoly Kovler*)

Per Lorensen (*Peer Lorenzen*),

Xanlar Hacıyev (*Khanlar Hajiyev*),

Miryana Lazarova-Traykovska (*Mirjana Lazarova Trajkovska*),

Culiya Lafranke (*Julia Laffranque*),

Erik Möze (*Erik Møse*),

habelə Seksiyanın katibi Sören Nilsendən (*Søren Nielsen*) ibarət tərkibdə Palatada iclas keçirərək,

20 sentyabr 2011-ci ildə qapalı müşavirə keçirərək,

həmin tarixdə qəbul edilmiş aşağıdakı qərarı elan edir:

PROSEDUR

1. İş İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında Konvensiyanın (“Konvensiya”) 34-cü maddəsinə əsasən Azərbaycan vətəndaşı cənab Məmməd Əli oğlu Məmmədov (“Ərizəçi”) tərəfindən 6 sentyabr 2006-cı ildə Məhkəməyə təqdim edilmiş Azərbaycan Respublikasına qarşı ərizə (№ 38073/06) əsasında başlanıb.

2. Ərizəçini Bakıda vəkillik fəaliyyəti ilə məşğul olan cənab F. Zeynalov təmsil edib. Azərbaycan Hökumətini (“Hökumət”) onun nümayəndəsi cənab Ç. Əsgərov təmsil edib.

3. Ərizəçi konkret olaraq iddia etdi ki, onun kassasiya şikayəti üzrə məhkəmə iclasında iştirak etməsi üçün Ali Məhkəmənin ona çağırış vərəqəsi göndərməməsi nəticəsində onun ədalətli məhkəmə araşdırması hüququ pozulub. Ərizəçi həmçinin Ali Məhkəməsindəki iclasda iştirak edə bilməməsindən şikayət etdi. O, daha sonra şikayət etdi ki, onun Qobustan həbsxanasında saxlanma şəraiti pis rəftara bərabərdir.

4. 17 noyabr 2009-cu ildə Birinci Seksiyanın sədri ərizə barəsində Hökumətə məlumat verməyi qərara aldı. Həmçinin qərara alındı ki, ərizəyə mahiyyəti üzrə baxılması onun qəbul edilənliliyinə baxılması ilə eyni vaxtda həyata keçirilsin (29-cu maddənin 1-ci bəndi).

FAKTLAR

I. İŞİN HALLARI

5. Ərizəçi 1983-cü ildə anadan olub və Bakıda yaşayır.

6. O, hazırda Qobustan həbsxanasında ömürlük həbs cəzası çəkir.

A. Ərizəçinin cinayət cəzasına məhkum edilməsi

7. 2001-ci il martından dekabrınadək ərizəçi Azərbaycandan olan kiçik “kənüllülər” qrupunun üzvü olaraq Gürcüstanın Pankissi Dərəsində məskunlaşan çeçen yaraqlıları tərəfindən təşkil edilmiş hərbi təlimlərdə iştirak etdi. Bu təlimlərin məqsədi sonradan Rusiya Federasiyasının Çeçenistandakı qüvvələrinə qarşı qiyamçı əməliyyatlarda iştirak etmək idi.

8. Ərizəçi 2001-ci ilin dekabrında Bakıya qayıtdı. 27 dekabr 2001-ci ildə o, həbs olundu. 17 may 2002-ci ildə Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə məhkəmə onu qanunsuz silahsız qrup yaratdığına görə Cinayət Məcəlləsinin 279.1-ci maddəsinə əsasən məhkum etdi və cəzası təxirə salınmaqla dörd il müddətinə azadlıqdan məhrum etdi.

9. 12 avqust 2003-cü ildə ərizəçi yenidən həbs olundu. 12 aprel 2004-cü ildə Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə məhkəmədə ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 29, 120, 206, 228, 279 və 318-ci maddələrinə əsasən ağırlaşdırıcı hallarla qəsdən adamöldürmə, odlu silah qaçaqmalçılığı,

qanunsuz odlu silah saxlama, qanunsuz silahlı qrup yaratma və sərhədi qanunsuz keçmə ittihamları irəli sürüldü.

10. 17 iyun 2004-cü ildə Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə məhkəmə ərizəçini həmin ittihamlar üzrə təqsirli bildi və ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum etdi.

11. 6 iyul 2004-cü ildə ərizəçi bu hökmdən apellyasiya şikayəti verdi. O, konkret olaraq şikayət etdi ki, işin faktları düzgün qiymətləndirilməyib, o, hüquq-mühafizə əməkdaşlarını öldürmək niyyətində olmayıb və Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə məhkəmə cinayət qanununun tətbiqində və şərhində səhvə yol verib.

12. 20 avqust 2004-cü ildə Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə məhkəmə onun apellyasiya şikayətini rədd etdi və birinci instansiya məhkəməsinin hökmünü qüvvədə saxladı. Apellyasiya iclası ərizəçinin iştirakı olmadan keçirildi. İclasda onun vəkili iştirak etdi.

13. 24 dekabr 2005-ci ildə ərizəçi kassasiya şikayəti verdi. O, əvvəlki şikayətlərini təkrarlayaraq müvafiq cinayət qanununun yanlış tətbiq edildiyini iddia etdi. O, Apellyasiya Məhkəməsindəki iclasda iştirak etməməsindən şikayət etmədi.

14. 14 mart 2006-cı ildə Ali Məhkəmədə dövlət ittihamçısının iştirakı ilə iclas keçirildi. Ərizəçi ilə vəkili həmin iclasa çağırılmadılar. Ali Məhkəmə aşağı məhkəmələrin qərarlarını qüvvədə saxladı.

B. Qobustan həbsxanasında ərizəçinin saxlanma şəraiti

1. Saxlanma şəraiti barədə ərizəçinin versiyası

15. Ərizəçi digər məhbuslarla birlikdə 5.25 x 2.80 metr ölçülü kamerada saxlanılır. Kamerada iki çarpayı, çarpayıların yanında iki kiçik dolabça, bir kiçik masa və kameranın döşəməsinə bərkidilmiş iki stul var. Tualetin olduğu yer kameranın qalan hissəsindən ayrılıb. Döşəmə və tavan, müvafiq olaraq, daşdan və betondan düzəldilib. Kameranın içərisində temperatur yayda çox yüksək, qışda isə çox aşağı olur. Mərkəzi isitmə sistemi var, amma istiliyi yetərincə deyil.

16. Metal barmaqlıqlı pəncərədə şüşə yoxdur və qışda şəffaf polietilen plyonka ilə bağlanır. İçəridə təmiz hava olmur və kamera təbii yolla ventilyasiya olunmur. Həbsxanada verilən yeməklərin keyfiyyəti çox vaxt aşağı olur və orada yetərincə ət və vitaminlər olmur, menyu rəngarəng deyil və yeknəsəqdir. Məhbusların gündə yalnız otuz dəqiqədən qırx dəqiqəyədək açıq havada olmasına icazə verilir.

2. Ərizəçinin saxlanma şəraiti barədə Hökumətin versiyası

17. Ərizəçinin kamerası iki məhbus üçün nəzərdə tutulub və ölçüsü 5.25 x 2.80 metrdir. Ərizəçinin saxlanma şəraiti bütün milli və beynəlxalq tələblərə və standartlara cavab verir. Kameradakı pəncərəni içəridən açmaq olar. Pəncərə kifayət qədər genişdir və təbii işıqın və təmiz havanın içəriyə daxil olmasına mane olmur. Kamera həmçinin elektrik lampaları ilə, ventilyatorla və radioqəbuledici ilə təchiz olunub.

18. 2008-ci ilin iyunundan məhbuslar gündə dörd saat, istirahət və bayram günləri isə altı saat televizora baxmaq hüququna malikdirlər. Həbsxanada məhbuslar üçün açıq olan kitabxana var. Sanitariya şəraiti normaldır və verilən yeməklərin keyfiyyəti yaxşıdır. Ərizəçi gündə bir saat açıq havada gəzmək hüququna malikdir.

II. MÜVAFIQ DAXİLİ QANUNVERİCİLİK

19. Ali Məhkəmədəki icraata aid müvafiq daxili qanunvericilik normaları *Məhsimov Azərbaycana qarşı* (ərizə № 38228/05, 22-24-cü bəndlər, 8 oktyabr 2009-cu il) və *Abbasov Azərbaycana qarşı* (ərizə № 24271/05, 19-21-ci bəndlər, 17 yanvar 2008-ci il) işlər üzrə Məhkəmənin qərarında ətraflı əks olunub.

HÜQUQİ MƏSƏLƏLƏR

I. KONVENSIYANIN 6-CI MADDƏSİNİN 1-Cİ BƏNDİNİN İDDİA EDİLƏN POZUNTUSU

20. Ərizəçi Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndinə əsasən şikayət etdi ki, 14 mart 2006-cı ildə Ali Məhkəmədə baxılmış kassasiya şikayəti üzrə məhkəmə iclası barədə ona məlumat verilməyib. O, həmçinin şikayət etdi ki, 20 avqust 2004-cü ildə Apellyasiya Məhkəməsində iclas onun iştirakı olmadan keçirilib. Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndinin müvafiq hissəsində deyilir:

“Hər kəs ... ona qarşı hər hansı cinayət ittihamı irəli sürülərkən ... məhkəmə vasitəsilə ... işinin ədalətli ... araşdırılması hüququna malikdir...”.

A. Şikayətin qəbul edilənliyi

21. Hökumət iddia etdi ki, ərizəçi Ali Məhkəmədəki iclasda iştirak edə bilməməsi barədə şikayəti ilə bağlı daxili hüquqi müdafiə vasitələrini tükəndirməyib. Konkret olaraq, Hökumət bildirdi ki, ərizəçi bu şikayətini Ali Məhkəməyə verdiyi kassasiya şikayətində bildirməyib. Hökumət ərizəçinin və vəkilinin Ali Məhkəmədəki iclasda iştirak etməməsi ilə bağlı şərh bildirmədi.

22. Ərizəçi Hökumətlə razılaşmadı və şikayətlərində israr etdi.

23. Ərizəçinin Apellyasiya Məhkəməsindəki iclasda iştirak edə bilməməsi ilə bağlı şikayətinə gəldikdə, Məhkəmə bir daha xatırladı ki, Konvensiyanın 35-ci maddəsində qeyd edilən daxili hüquqi müdafiə vasitələrinin tükəndirilməsi haqqında qayda dövlətə qarşı şikayətlərini Məhkəməyə təqdim etmək istəyənlərin üzərinə belə bir vəzifə qoyur ki, əvvəlcə milli hüquq sistemində nəzərdə tutulan müdafiə vasitələrindən istifadə etsinlər, bununla da dövlətlərə şərait yaradılır ki, hərəkətlərinə görə beynəlxalq orqan qarşısında cavab verməzdən əvvəl qüsurları öz daxili hüquq sistemləri çərçivəsində düzəltmək imkanına malik olsunlar. Bu qaydaya riayət edilməsi üçün ərizəçinin müraciət edəcəyi normal hüquqi müdafiə vasitələri elə vasitələr olmalıdır ki, iddia edilən pozuntularla bağlı hüquqların bərpasının təmin edilməsindən ötrü əlçatan və yetərli olsun (bax: *Akdivar və başqaları Türkiyəyə qarşı*, 16 sentyabr 1996-cı il tarixli qərar, 65-66-cı bəndlər, Qərar və qərardadlar toplusu, 1996-IV).

24. Hazırkı işdə Məhkəmə qeyd edir ki, ərizəçinin vəkili Apellyasiya Məhkəməsindəki iclasda bu məsələ barədə şikayət etməyib. Ərizəçi Apellyasiya Məhkəməsinin 14 mart 2006-cı il tarixli qərarını qüvvədə saxlamış Ali Məhkəməyə verdiyi kassasiya ərizəsində də bu şikayətini bildirməyib. Bundan başqa, o, bu şikayətini hər hansı digər orqan qarşısında hər hansı başqa vaxtda müvafiq qaydada qaldırmayıb.

25. Buradan belə nəticə çıxır ki, daxili hüquqi müdafiə vasitələri tükəndirilmədiyinə görə bu şikayət Konvensiyanın 35-ci maddəsinin 1-ci və 4-cü bəndlərinə əsasən rədd edilməlidir.

26. Kassasiya şikayəti üzrə məhkəmə iclası barədə Ali Məhkəmənin ona məlumat verməməsi ilə bağlı ərizəçinin şikayətinə gəldikdə, Məhkəmə qeyd edir ki, bu şikayət Konvensiyanın 35-ci maddəsinin 3-cü bəndinin “a” yarım bəndində nəzərdə tutulmuş açıq-aydın əsassız şikayət deyil. Məhkəmə daha sonra qeyd edir ki, o, hər hansı digər əsaslara görə də qəbul olunmayan deyil. Buna görə də o, qəbul olunan elan edilməlidir.

B. Şikayətin mahiyyəti

1. Tərəflərin arqumentləri

27. Hökumət ərizəçinin şikayətinə dair şərh bildirmədi.

28. Ərizəçi iddia etdi ki, Ali Məhkəmədəki iclasın tarixi və yeri barədə ona və vəkilinə məlumat verməyib.

2. Məhkəmənin qiymətləndirməsi

29. Məhkəmə qeyd edir ki, tərəflər arasında bu barədə fikir ayrılığı yoxdur ki, 14 mart 2006-cı ildə Ali Məhkəmədə ərizəçinin kassasiya şikayətinə onun və vəkilinin iştirakı olmadan baxılıb.

30. Məhkəmə bir daha bildirir ki, ədalətli məhkəmə araşdırması konsepsiyası tərəflərin bərabərliyi prinsipini və cinayət prosesinin çəkişmə xarakteri daşımaları olduğunu nəzərdə tutan fundamental hüququ özündə ehtiva edir. Bu o deməkdir ki, həm ittiham tərəfinə, həm də müdafiə tərəfinə imkan yaradılmalıdır ki, digər tərəfin təqdim etdiyi qeydlərdən və dəlillərdən xəbərdar olsunlar və onlara dair şərhlərini versinlər (bax: *Brandstetter Avstriyaya qarşı*, 28 avqust 1991-ci il, 66-67-ci bəndlər, A seriyaları, № 211).

31. Bundan başqa, bütövlükdə götürüldükdə Konvensiyanın 6-cı maddəsi, bir qayda olaraq, cinayət əməlinə ittiham olunan şəxsin ona qarşı cinayət ittihamlarının müəyyən edildiyi məhkəmə iclasında olmaq və səmərəli iştirak etmək hüququnu təmin edir. Bu hüquq çəkişmə xarakterli prosedura anlayışından doğur və həmçinin 6-cı maddənin 3-cü bəndinin “c”, “d” və “e” yarımbəndlərində yer alan təminatlardan irəli gəlir (bax: *Kolotsa İtaliyaya qarşı*, 12 fevral 1985-ci il, 27-ci bənd, A seriyaları, № 89; və *Stenford Birləşmiş Krallığa qarşı*, 23 fevral 1994-cü il, 26-cı bənd, A seriyaları, № 282-A). Hazırkı işdə başa düşmək çətindir ki, ərizəçi iclas barədə qabaqcadan məlumatlandırılmadığı halda bu hüquqları necə həyata keçirə bilərdi.

32. Bundan başqa, Məhkəmə qeyd edir ki, dövlət ittihamçısı Ali Məhkəmədəki iclasda iştirak edib və məhkəməyə şifahi arqumentlərini təqdim edib. Bu arqumentlər ərizəçinin şikayətinin rədd edilməsinə və ittiham hökmünün qüvvədə saxlanmasına yönəlmişdi. Belə olan halda, ərizəçinin vəkilinin iclasda iştirak etmədiyini nəzərə alaraq, Ali Məhkəmə icraatın çəkişmə xarakteri daşmasını təmin etmək üçün ərizəçinin iclasda iştirakını təmin etməyə yönələn tədbirlər görmək vəzifəsini daşıyırdı. Lakin iclası ərizəçinin iştirakı olmadan davam etdirməyi qərara alarkən Ali Məhkəmənin ərizəçiyə və onun vəkilinə iclas barədə məlumat verilib-verilmədiyini yoxladığını göstərən heç bir əlamət yoxdur. Ali Məhkəmənin qərarında ərizəçinin iclasda iştirak etməməsi məsələsi barədə bir söz deyilmir.

33. Məhkəmə daha sonra qeyd edir ki, o, müəyyən işlərdə bu qənaətə gəlib ki, yalnız hüquqi məsələlərin nəzərdən keçirildiyi apellyasiya iclasında təqsirləndirilən şəxsin şəxsən iştirakı həlledici əhəmiyyət daşıyır (misal üçün bax: *Kremtsov Avstriyaya qarşı*, 21 sentyabr 1993-cü il, A seriyaları, № 268-B; və *Kamazinski Avstriyaya qarşı*, 19 dekabr 1989-cu il, 26-cı bənd, A seriyaları, № 168). Lakin Məhkəmə hesab edir ki, hazırkı iş *Kremtsovun* və *Kamazinskiyin işlərindən* fərqlidir, həmin işlərdə təqsirləndirilən şəxslər vəkillə təmsil olunmuşdular və prinsipə onların hər biri öz müdafiəsini həyata keçirmək imkanına malik idi. Hazırkı işdə ərizəçi bu imkana malik deyildi, ona görə ki, ümumiyyətlə iclas barədə ona qabaqcadan məlumat verilməmişdi (müqayisə üçün bax: *Ziliberberq Moldovaya qarşı*, ərizə № 61821/00, 41-ci bənd, 1 fevral 2005-ci il; *Məhsimovun işi* üzrə yuxarıda istinad edilən qərar, 41-ci bənd; və *Abbasovun işi* üzrə yuxarıda istinad edilən qərar, 33-cü bənd).

34. Buradan belə nəticə çıxır ki, Ali Məhkəmədəki icraat ədalətlik tələbinə cavab verməyib. Müvafiq olaraq, Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndinin pozuntusu baş verib.

II. KONVENSIYANIN İDDİA EDİLƏN DİGƏR POZUNTULARI

A. Konvensiyanın 3-cü maddəsi

35. Ərizəçi həbsdə saxlanma şəraitinin sərtliyindən və pis rəftara bərabər olmasından şikayət etdi.

36. Hökumət bildirdi ki, ərizəçi həbsxanada saxlanma şəraitinə aid şikayəti ilə bağlı daxili hüquqi müdafiə vasitələrini tükəndirməyib. Hökumət həmçinin ərizəçinin Qobustan həbsxanasında saxlanma şəraiti ilə bağlı iddialarını əsassız adlandıraraq rədd etdi.

37. Məhkəmə yuxarıda 23-cü bənddə qeyd edilmiş rəyini bir daha təkrar edir. Məhkəmə qeyd edir ki, ərizəçi həbsdə saxlanma şəraiti ilə bağlı şikayətini hər hansı dövlət orqanı qarşısında heç

vaxt qaldırmayıb. Bundan başqa, ərizəçi hazırkı işdə həbsdə saxlanma şəraiti ilə bağlı şikayətini dövlət orqanları və ya məhkəmələr qarşısında qaldırmaq vəzifəsindən onu azad edən hər hansı xüsusi halların olduğunu bildirməyib. Ərizəçinin həbsdə saxlanma şəraitinə aid olan buna bənzər işlərdə Məhkəmə həmişə qərara alıb ki, hüquqi müdafiə vasitəsinin səmərəsizliyi barədə adi şübhə mövcud hüquqi müdafiə vasitələrindən normal istifadə etmək tələbini yerinə yetirməkdən azad edilmək üçün kifayət deyil (bax: *Məmmədov Azərbaycan qası*, ərizə № 34445/04, 52-ci bənd, 11 yanvar 2007-ci il; və *Kunqurova Azərbaycan qası* (qərardad), ərizə № 5117/03, 3 iyun 2005-ci il).

38. Buradan belə nəticə çıxır ki, daxili hüquqi müdafiə vasitələri tükəndirilmədiyinə görə bu şikayət Konvensiyanın 35-ci maddəsinin 1-ci və 4-cü bəndlərinə əsasən rədd edilməlidir.

B. Konvensiyanın 3, 5, 6, 13 və 14-cü maddələri

39. Ərizəçi şikayət etdi ki, hüquq-mühafizə əməkdaşları tərəfindən həbs edildikdən sonra pis rəftara məruz qalıb və həbsi qanunsuz olub. Ərizəçi həmçinin şikayət etdi ki, daxili məhkəmələr qərəzlilik ediblər və onun işi üzrə iclaslar açıq keçirilməyib. O, daha sonra şikayət etdi ki, daxili hüquqi müdafiə vasitələri səmərəsiz idi və ona qarşı ayrı-seçkilik edilmişdi.

40. Məhkəmə sərəncamında olan materialların işığında və barəsində şikayət edilən məsələlərlə bağlı səlahiyyəti çərçivəsində belə hesab edir ki, şikayət ərizəsinin bu hissəsi Konvensiyanın pozuntusunun hər hansı əlamətini üzə çıxarmır. Buradan belə nəticə çıxır ki, ərizənin bu hissəsi açıq-aydın əsassız olduğuna görə Konvensiyanın 35-ci maddəsinin 3-cü bəndinin “a” yarım bəndinə əsasən qəbul edilməzdir və Konvensiyanın 35-ci maddəsinin 4-cü bəndinə uyğun olaraq rədd edilməlidir.

III. KONVENSIYANIN 41-Cİ MADDƏSİNİN TƏTBİQİ

41. Konvensiyanın 41-ci maddəsində deyilir:

“Əgər Məhkəmə Konvensiya və onun Protokollarının pozulduğunu, lakin Razılığa gələn Yüksək Tərəfin daxili hüququnun yalnız bu pozuntunun nəticələrinin qismən aradan qaldırılmasına imkan verdiyini müəyyən edərsə, Məhkəmə zəruri halda, zərərçəkən tərəfə əvəzin ədalətli ödənilməsinə təyin edir”.

A. Zıyan

42. Ərizəçi mənəvi ziyana görə 20.000 avro tələb etdi.

43. Hökumət ərizəçinin tələbinə dair şərh bildirmədi.

44. Məhkəmə hesab edir ki, ərizəçi mənəvi ziyana məruz qalıb və sadəcə pozuntunun müəyyən edilməsi bu ziyanı kompensasiya edə bilməz, buna görə də ona kompensasiya təyin olunmalıdır. Konvensiyanın 41-ci bəndinin tələb etdiyi kimi qiymətləndirməni ədalət prinsipi əsasında həyata keçirərək, Məhkəmə ərizəçiyə bu bənd üzrə 4.800 avro, üstəgəl bu məbləğdən tutula bilən hər hansı vergi məbləğini təyin edir.

45. Lakin Məhkəmə bir daha xatırladır ki, ərizəçi Konvensiyanın 6-cı maddəsi ilə təmin olunan hüquqlarının pozulması ehtimalına baxmayaraq məhkum edilibsə, öncədən həmin maddənin tələblərinə əməl edilmiş olduğu təqdirdə ərizəçi hansı durumda olacaqdısa, vəziyyət mümkün qədər həmin duruma gətirilməlidir (bax: *Pyersak Belçikaya qarşı* (50-ci maddə), 26 oktyabr 1984-cü il, 12-ci bənd, A seriyaları, № 85). Yuxarıda müəyyən edildiyi kimi, Ali Məhkəmədəki icraat ədalətlik tələblərinə cavab verməyib, çünki ərizəçi 6-cı maddədə nəzərdə tutulmuş hər hansı hüquqlarını həyata keçirmək imkanından məhrum olub. Belə olan halda, ərizəçinin kassasiya şikayətinin Konvensiyanın 6-cı maddəsinin tələblərinə uyğun olaraq araşdırılmasını təmin etmək üçün ən münasib kompensasiya forması prinsipcə kassasiya icraatının təzələnməsi olardı (bax (müvafiq dəyişikliklərlə): *Somogi İtaliyaya qarşı*, ərizə № 67972/01, 86-cı bənd, ECHR 2004-IV; *Şulepov Rusiyaaya qarşı*, ərizə № 15435/03, 46-cı bənd, 26 iyun 2008-ci il; *Məhsimovun işi* üzrə yuxarıda istinad edilən qərar, 46-cı bənd; və *Abbasovun işi* üzrə yuxarıda

istinad edilən qərar, 41-42-ci bəndlər). Məhkəmə bununla bağlı qeyd edir ki, Azərbaycan Respublikasının Cinayət Prosesual Məcəlləsinin 455-ci və 456-cı maddələrində nəzərdə tutulur ki, Avropa Məhkəməsi Konvensiyanın pozulduğunu aşkar edərsə, cinayət işi üzrə icraat Ali Məhkəmənin Plenumu tərəfindən təzələyə bilər.

B. Məhkəmə xərcləri və digər məsrəflər

46. Ərizəçi həmçinin Məhkəmədəki icraat üçün çəkdiyi məhkəmə xərclərinə və digər məsrəflərə görə 2.000 avro tələb etdi. Bu tələb tərkib elementləri üzrə ətraflı bölünməyib və hər hansı sənədlərlə təsdiqlənməyib.

47. Hökumət ərizəçinin tələbinə dair şərh bildirmədi.

48. Məhkəmənin presedent hüququna əsasən, ərizəçi yalnız o halda çəkdiyi məhkəmə xərclərinin və digər məsrəflərin əvəzinin ödənilməsi hüququna malik olur ki, həmin xərclərin faktiki və zəruri olaraq çəkildiyi sübut edilsin və onlar miqdarca ağılabatan olsun. Məhkəmə hazırkı işdə ərizəçinin hər hansı təsdiqləyici sənəd təqdim etmədiyini nəzərə alaraq, məhkəmə xərcləri və digər məsrəflərlə bağlı tələbi rədd edir.

C. İcranın gecikdirilməsinə görə faiz

49. Məhkəmə məqsəduyğun hesab edir ki, icranın gecikdirilməsinə görə faiz Avropa Mərkəzi Bankındakı borc dərəcəsinin yuxarı həddinə əsaslanmalıdır və onun üzərinə daha üç faiz əlavə olunmalıdır.

BU ƏSASLARA GÖRƏ MƏHKƏMƏ YEKDİLLİKLƏ:

1. Ərizəçinin Ali Məhkəmədəki iclasda iştirak etməməsi ilə bağlı Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndi üzrə şikayəti qəbul edilən, ərizədəki şikayətlərin qalan hissəsini isə qəbul olunmayan *elan edir*;

2. *Qərara alır ki*, Konvensiyanın 6-cı maddəsinin 1-ci bəndi pozulub;

3. *Qərara alır ki*:

a) cavabdeh dövlət Konvensiyanın 44-cü maddəsinin 2-ci bəndinə uyğun olaraq bu qərarın qəti qərara çevrildiyi tarixdən sonra üç ay ərzində ərizəçiyə mənəvi ziyana görə 4.800 (dörd min səkkiz yüz) avro, üstəgəl bu məbləğə görə ərizəçidən tutula bilən hər hansı vergi məbləğini ödəməli, həmin məbləğlər ödəniş tarixində tətbiq edilən məzənnə üzrə yeni Azərbaycan manatına çevrilməlidir;

b) yuxarıda qeyd edilən üç aylıq müddət bitdikdən sonra öhdəlik icra edilənə qədər yuxarıda qeyd edilən ödənilməli məbləğlərin üzərinə Avropa Mərkəzi Bankındakı borc dərəcəsinin yuxarı həddinə bərabər olan adi faiz məbləği əlavə olunmalı və onun da üzərinə daha üç faiz əlavə olunmalıdır;

4. Əvəzin ədalətli ödənilməsi haqqında ərizəçinin qalan tələblərini *rədd edir*.

Qərar ingilis dilində tərtib edilmiş və Məhkəmə Reqlamentinin 77-ci Qaydasının 2-ci və 3-cü bəndlərinə uyğun olaraq, 11 oktyabr 2011-ci ildə qərar barədə yazılı məlumat verilmişdir.

Nina Vayiç (*Nina Vajić*)

Sədr

Sören Nilsen (*Søren Nielsen*)

Katib